

EVALUERING AF PROJEKTET

ParkinsonPod

Et eksternt projekt
under Aarhus Kommunes
Kultur- og Sundhedsplan

Kasper Vinther Hansen

Lene Bak

Februar 2023

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	3
2. Projektets indhold og rammer.....	5
3. Værdi for borgeren.....	6
3.1 Sundhed.....	6
Lindring af parkinsonsymptomer	6
Mulighed for regelmæssig motion	7
Forebyggelse af faldulykker	8
3.2 Trivsel.....	8
Mere selvhjulpethed og tryghed	9
Social stigmatisering.....	9
Projektdeltagernes pårørende	10
4. Aktører, organisation og samarbejde.....	10
Aktører og rollefordeling i ParkinsonPod-projektet.....	10
Samarbejdet mellem ParkinsonPod og Parkinsonforeningens Aarhusklub	11
Samarbejdet med Aarhus Kommune	12
5. Evaluering og fremtid	12
Begrundelse for anbefalinger til projektets primære aktører.....	13
Begrundelse for anbefalinger til Aarhus Kommune	13
6. Metode	14

1. Indledning

Projektet ParkinsonPod har fået puljemidler fra Aarhus Kommunes Kultur- og Sundhedsplan. Projektet gennemføres i perioden fra 04-04-2022 til 04-04-2023 af virksomheden ParkinsonPod i samarbejde med Parkinsonforeningens Aarhusklub.

Kultur- og Sundhedsplanen arbejder med at integrere kunst og kultur i initiativer, der fremmer sundhed og trivsel for borgere i Aarhus Kommune. Aarhus Kommunes hhv. sundhedspolitik og kulturpolitik danner ramme for planen, som forgrener sig på tværs af alle velfærdsområderne¹.

Kultur- og Sundhedsplanen har til formål at skabe trivsel og sundhed gennem kunst og kultur. Derudover er det målet med planen at tappe ind i Aarhuskompasset, hvor der er et fokusskift fra "mindre system til mere menneske".

Planen er operationaliseret i hhv. Puljeprojekter (eksterne parter og projekter kan søge puljemidler) og Signaturprojekter (tre magistrater gennemfører et eller flere projekter i regi af planen). Herudover er der diverse øvrige aktiviteter, som foregår i og uden for systemerne, men som også har fokus på kultur og sundhed.

Puljens formål er at:

- Engagere nogle af de borgere, som har mest behov for et løft af deres sundhed og trivsel.
- Udvikle og afprøve målrettede kultur- og sundhedsinitiativer til borgerne.
- Fremme partnerskaber på tværs af fagligheder og discipliner mellem Kultur & Sundhed.
- Understøtte et grundlag for bæredygtige forretningsmodeller på den varige velfærd².

Denne evaluering har til formål at undersøge, hvorvidt projektet fremmer sundhed og giver værdi for de pågældende borgere og deres omgivelser. Det gør vi ved at undersøge og evaluere, i hvilket omfang projektet:

- Medvirker til at skabe værdi og effekt for de deltagende, deres nære omgivelser og de professionelle omkring dem;
- Skaber nye partnerskabs-/samarbejdsmodeller for de involverede professionelle og på tværs af traditionelle skel og sektorer;

¹ Magistraten for Kultur og Borgerservice (MKB) og magistraten for Sundhed og Omsorg (MSO) er overordnet ansvarlige for programmet med MKB som udførende part. De øvrige involverede er, Magistraten for Sociale Forhold og Beskæftigelse (MSB) og Magistraten for Børn og Unge (MBU).

² [Kultur og sundhedspulje Aarhus](#)

- Er med til at afprøve kulturens virke i velfærden.

Vi skal evaluere 10 ud af de cirka 40 puljeprojekter. Disse 10 evalueringer er en del af en større og overordnet evaluering af Kultur- og Sundhedsplanen, som skal kortlægge og danne vidensgrundlag for læring på det tværfaglige område kultur og sundhed. Derudover skal evalueringen synliggøre mulighedsrum og anbefalinger for, hvordan man gennem kulturaktiviteter skaber oplevelser og fællesskaber for mennesker i sårbare livssituationer og de involverede omkring dem.

Dataindsamlingen til denne projektevaluering er baseret på både kvalitative og kvantitative data og indsamles gennem:

- Desk-research
- Den oprindelige projektansøgning
- Projektets selvevaluering³
- Interviews med projektejerne.

Rapporten vil indeholde tre hovedkapitler. I første del belyser vi projektets indhold og rammer (aktivitet, økonomi, organisering mv.). Med det afsæt belyser vi i anden del af evalueringen, hvilken værdi projektet har skabt for de involverede borgere i Aarhus Kommune, og i tredje del ser vi nærmere på organisering, samarbejde og netværk. Dernæst sammenfatter og diskuterer vi projektets resultater og generelle output, samt perspektiver i projektet og anbefalinger til videre aktiviteter.

³ Selvevaluering er gennemført af projektejerne på basis af et spørgeskema, udviklet af evaluator. Skemaet omfatter cirka 20 spørgsmål, og besvarelserne indsamles via Surveyxact,

2. Projektets indhold og rammer

Projektet ParkinsonPod har til formål at give 100 parkinsonramte borgere bedre sundhed og større tryghed i hverdagen ved brug af en musik-app. Forskning viser, at musik kan få parkinsonramte til at gå bedre, hurtigere og mere sikkert i 9 ud af 10 tilfælde⁴. Virksomheden ParkinsonPod er opstået i forsøg på at afhjælpe manglen på skræddersyet musik til parkinsonramte, og stifterne fysioterapeut Birgitte Brabrand og musiker Martin Jantzen producerer og udgiver i et tværfagligt samarbejde specialkomponeret musik til gangtræning for parkinsonramte.

ParkinsonPod har søgt midler i Kultur- og Sundhedspuljen og ønsker med projektet at give parkinsonramte borgere i Aarhus Kommune et tilbud om en ny og effektiv behandlingsform. I den forbindelse har virksomheden ParkinsonPod indgået et samarbejde med Parkinsonforeningens Aarhusklub. Virksomheden ParkinsonPod udbyder en musik-app, der første gang udkom i 2021. På appen findes en række musiknumre, der alle har en klar rytme. Denne type musik kaldes i forskningen rytmisk auditiv stimulation (RAS). ParkinsonPod leverer musik i fire tempi 102, 107, 114 og 120 BPM⁵. Herved er musikappen brugbar for Parkinson ramte med forskellige gangtempi. Projektet har fysiske lokaler i Kongens Lyngby, men den digitale løsning muliggør at appen kan tilgås alle steder. Appen kan downloades på Appstore eller Google Play. Appen er udviklet med henblik på nem betjening for at tilgodese brugere, der ofte har kognitive og finmotoriske begrænsninger.

Projektstøtten fra Kultur og Sundhedspuljen går til et projekt i Aarhus, hvor ParkinsonPods app vil blive gjort gratis tilgængelig for 100 udvalgte parkinsonramte borgere, som af 2 frivillige instruktører får hjælp til at forstå og bruge appen. Ved at tilbyde en guidet opstart, øges tilgængeligheden til appen betydeligt, da mange parkinsonramte borgere er 65+ og har begrænset erfaring med digitale løsninger. Den guidede opstart sker i forbindelse med 8 såkaldte kickoff events af ca. 1 times varighed, hvor de to instruktører introducerer konceptet og viser appens funktioner. Projektet gennemføres fra 04-04 2022 til 04-04-2023, og der er udstedt 81 ud af 100 licenser Pr. 02/11/2022. For licenserne er aktiveringsraten⁶ på appen efter installation på 74%.

Den forventede effekt er, at den parkinsonramte borgers gang vil stabiliseres, og at faldrisikoen derfor bliver mindre. Derudover forventes det, at borgerne (og deres pårørende) i mindre grad vil bekymre sig om det sociale stigma, som de oplever i forbindelse med deres sædvanlige ustabile gangart. Herved mindskes

⁴ Metastudierne Wang et al (2022) og Ghai et al (2017) finder i deres review af tilsammen 64 forskningsartikler, at rytmisk lydstimulation (RAS) har en positiv effekt på gangstabilitet og motorisk kontrol for parkinsonramte.

⁵ Beats per minute. Vil her give et tilsvarende antal skridt i minuttet.

⁶ Aktivitetsraten viser hvor stor en andel, der åbner appen igen efter første installation.

en stor barriere for regelmæssig fysisk aktivitet. Regelmæssig motion har både sundhedsfremmende effekter, giver bedre balance og minimerer "freezing"⁷. Efter ca. tre ugers gangtræning til musikken tre-fem gange om ugen i 20-45 minutter forventes en forbedring af gangen, også når der ikke lyttes til musik. Indsatsen skal på længere sigt hjælpe de parkinsonramte borgere til at opbygge den nødvendige balance til at kunne bevæge sig regelmæssigt også uden brug af appen.

ParkinsonPod har modtaget 28.400 kr. i 2022, hvilket er hele det ansøgte beløb. Projektet har ikke modtaget yderligere ekstern finansiering. Heraf er hovedparten, 14.900 kr. gået til at betale 100 appinstallationer à 149 kr. De resterende 10.500 kr. Er gået til møder mellem parterne og til oplæg for parkinsonforeningens medlemmer.

3. Værdi for borgeren

Afsnittet inddeles i den sundhedsmæssige værdiskabelse, og værdiskabelse ift. borgernes trivsel, fordi disse temaer var fremtrædende i interviewet med projektledelsen, og fordi de afspejler KoSA-planens overordnede målsætninger. Analysen baserer sig primært på et interview med projektlederen og en instruktør fra projektet, som blev foretaget d. 02/11/2022. Derudover inddrages skriftlige selvevalueringer fra de professionelle omkring projektet.

3.1 Sundhed

Generelt vurderer vi, at ParkinsonPod-projektet gennem sundhedsfremme har skabt værdi for de deltagende aarhusianske borgere. Projektdeltageres symptomer bliver lindret, og deltagerne får bedre mulighed for at dyrke regelmæssig motion, ligesom risikoen for faldulykker bliver mindre.

Lindring af parkinsonsymptomer

For det første oplever mange af de parkinsonramte borgere allerede i første møde med appens musik, at deres Parkinson-symptomer bliver mindsket markant. De er i stand til at gå hurtigere og tage længere skridt. Deres gang bliver også mere stabil, og de oplever mindre "freezing" undervejs. Det er projektledelsens opfattelse, at det er podcastens rytmiske musik, der er grunden til, at de parkinsonramte borgere får en mere fri og sikker bevægelse, hvilket også finder støtte i forskningslitteraturen. Det ses i følgende citat, at appen har en omgående effekt.

⁷ Lammelse i benene, som er et hyppigt forekommende symptom forbundet med Parkinson.

“Det er blevet en stor fornøjelse at komme ud og gå. Og effekten ses omgående.”

- Projekt deltager

Effekten begrænser sig desuden ikke kun til den parkinsonramte borgeres gang. Projektets instruktører fortæller, at armbevægelser og ansigtsmimik også bliver mere frie og frivillige. Projektet har altså for mange af projektdeltagerne betydet en øjeblikkelig og betydelig lindring af mange af de symptomer, der forårsages af Parkinson, hvilket kan ses i følgende uddrag fra interviewet med projektlederen Martin Jantzen og projektinstruktør Frank Jørgensen.

“han går foroverbøjet og tøffer lidt afsted på fødderne, og hans hustru er med Vi går et par gange uden musikken. Og så prøver vi med, og efter under fem minutter retter manden sig op, og svinger med armene, og hans hustru står der, og han smiler faktisk også til hende.”

“Og det vilde er, at musikken her har den der instant effekt”

- Instruktør på projektet

“Birgitte sætter det her musik på. Og så begynder han at gå, og så siger Birgitte på et tidspunkt, om hun ikke skal fjerne rollatoren, fordi det var sådan en hæmsko for ham. Jeg ved ikke, om den var indstillet til første gear. Så smider han simpelthen rollatoren og går. Og det var også sådan en helt vild oplevelse.”

- Projektleder

Mulighed for regelmæssig motion

Projektet har derudover en målsætning om at skabe værdi for borgerne ved over en længere tidshorizont at gøre regelmæssig motion mere tilgængeligt. Appen kan ikke kurere eller forebygge Parkinson, men ved at lindre symptomerne, forbundet med Parkinson, fjernes mange af de barrierer, som de parkinsonramte borgere oplever i forhold til at få regelmæssig fysisk motion. Af den grund har appen potentielt gjort det muligt for deltagerne at gå flere og længere ture, hvilket både kan give værdi ift. den enkelte deltagers sundhed og nedbringe behovet for kommunale sundhedsbehandling. Appens brugbarhed kan ses i følgende brugerkommentar.

“Det har ikke været nemt at finde egnet musik til træning, men det har været en hjælp med den simple app”

- Projekt deltager

Ifølge forskningen er sundhedseffekten særligt stor, hvis deltagerne går 3 ture om ugen af 20 minutter eller mere. Appens aktivitetsrate på 74% efter installation viser, at langt størstedelen af de parkinsonramte borgere bliver ved med at bruge appen, hvilket kunne tyde på, at appen også på længere sigt hjælper

mange af deltagerne til at være mere aktive. Appen indsamler ikke data, som gør det muligt at se præcist, hvor længe og hvor ofte projektdeltagerne bruger appen. Alt i alt tyder aktivitetsraten dog på, at projektets sundhedsfremme har skabt værdi for borgerne på længere sigt, hvilket også er instruktørernes indtryk. Dermed bidrages til væsentlig øget livskvalitet for den enkelte borger, ligesom de kommunale sundheds- og omsorgsindsatser aflastes (i et større eller mindre omfang). Potentielt kan den øgede motion også understøtte den eksisterende medicinske behandling af Parkinson⁸.

Forebyggelse af faldulykker

Brug af appen kan desuden potentielt forebygge faldulykker og derved fremme borgernes sundhed. Instruktørerne påpeger, at den øgede bevægelsessikkerhed, som de parkinsonramte borgerne oplever, vil betyde færre faldulykker. Faldulykker udgør en stor risiko for mange parkinsonramte borgere og en stor belastning for de øvrige understøttende kommunale og regionale systemer.

En reduktion af faldulykkernes hyppighed eller alvorlighed vil således skabe værdi for borgerne og vil desuden spare de traditionelle støttesystemer for betydelige omkostninger. Derved undgår man også samtidig, at den parkinsonramte borger bliver sengeliggende i en længere periode, hvilket kunne forværre den parkinsonramte borgers sygdom og generelle sundhedstilstand.

Opsummerende vurderer vi, at ParkinsonPod har skabt værdi for de involverede borgere i Aarhus Kommune og har bidraget til KoSA-planens målsætning om at fremme borgerens sundhed gennem kulturtilbud, da borgerne i brugen af musikappen oplever mildere parkinsonsymptomer. Ydermere giver projektet mulighed for, at de parkinsonramte borgere i højere grad kan dyrke regelmæssigt motion, og desuden kan appen også potentielt forhindre faldulykker.

Det er derudover vores vurdering, at ParkinsonPod projektet i høj grad opfylder sin egen målsætning, om at lindre borgernes parkinsonsymptomer. Ligeledes vurderer vi, at det er sandsynligt, at projektet opfylder målsætningen om at give de parkinsonramte borgere daglig eller regelmæssig optimeret gangmotion.

3.2 Trivsel

Vi finder, at det er sandsynligt, at ParkinsonPod-projektet har fremmet projektdeltagernes og deres pårørendes trivsel. De parkinsonramte borgere bliver potentielt mere selvhjulpne og trygge, mindre eksponerede i det offentlige rum, hvilket også typisk har direkte/indirekte indflydelse på deres pårørende.

⁸ Parkinsonforeningen i Danmark skriver på deres hjemmeside, at fysisk træning hjælper kroppen med at optage parkinsonmedicinen mere effektivt. <https://www.parkinson.dk/viden-forskning/behandling/medicinsk-behandling/>

Mere selvhjulpenhed og tryghed

For det første beskriver instruktørerne på projektet, som nævnt ovenfor, at de parkinsonramte borgere får en mere ubesværet bevægelse og mere kontrol over deres motorik, når de bruger musik fra appen. Det er gavnligt for den parkinsonramte borger i mange situationer både i og udenfor hjemmet, da det reducerer byrderne forbundet med dagligdagsaktiviteter. Den parkinsonramte borger bliver i stand til at udføre flere aktiviteter uden hjælp fra andre og med større tryghed og kontrol over egen motorik. I praksis kunne det betyde, at en parkinsonramt borger nemmere selv kan gå ned og handle eller besøge et familiemedlem.

Altså hjælpes borgeren til at genvinde styrke og tabte kompetencer, og vi vurderer, at det skaber værdi – i form af øget livskvalitet - for borgeren. Det giver mere frihed i hverdagen, og borgeren vil i mindre grad opleve at ligge til last for sine omgivelser. Yderligere er det instruktørernes opfattelse, at de parkinsonramte borgeres frygt for at falde eller komme til skade i trafikken, bliver mindre, når de bruger appen. Projektets værdi ift. tryghed og frihed i dagligdagen illustreres i følgende citat.

“hvis man tager en længere skridt, så får man en bedre balance. Så falder man ikke... Så det er jo klart, at hvis man kan få en effekt via træning, via musikken, og man faktisk ikke falder. Det giver en tryghedsfølelse - Ja, at man tør godt at gå en tur med ud i dyreparken, fordi man falder ikke.”

- Projektleder

Social stigmatisering

ParkinsonPod projektet fremmer desuden trivsel ved at mindske den sociale stigmatisering, som de parkinsonramte borgere oplever, når de færdes i det offentlige rum. Deres foroverbøjede og ustabile gang bliver forbedret markant ved brug af appen, og herved behøves de i mindre grad at bekymre sig for at stikke ud i gadebilledet. Instruktørerne fortæller, at det gør aktiviteter uden for hjemmet mindre ubehagelige og mere overskuelige, og i sidste ende kan det betyde, at den parkinsonramte borger får mere frihed til at leve sit liv. Stigmatiseringen og projektets potentielle værdi for deltagerne kan ses i følgende citat.

“Så de ved jo godt, når de går nede i hovedgaden og går sådan her, så ved de jo godt, at folk glør. Ja, ja. Nogle ligner spastikere... Og det dæmper det, når de har den der musik, fordi de har en rytme, som de går til. Og derfor bliver de mindre eksponeret”

- Projektleder

Projektdeltagernes pårørende

Projektet øger desuden de pårørendes tryghed og trivsel. Når borgeren bliver i stand til at gøre flere ting uden hjælp fra sine omgivelser, betyder det, at de pårørende skal bruge mindre tid og energi på at assistere ifm. dagligdagsaktiviteter. Derudover behøves de i mindre grad bekymre sig for den parkinsonramte borgers velbefindende, når vedkommende færdes alene. Ydermere udtaler en instruktør på projektet, at han har oplevet, at de pårørende har stor glæde af at se deres nære få deres motoriske færdigheder tilbage:

“og så vender jeg mig op til hende og siger, kan du se forskel? Og så kunne jeg se, at hun stod og græd.”

(red. glædestårer)

- Projektleder

Overordnet vurderer vi således, at ParkinsonPod har skabt værdi for de deltagende borgere og disses pårørende. Ligeledes har projektet bidraget til KoSA-planens målsætning om at fremme borgernes trivsel gennem kulturtilbud, da borgere gennem brug af ParkinsonPod-appen kan opleve en større selvhjulpnehed og tryghed i egen dagligdag. Ydermere kan brug af appen afhjælpe nogle af de sociale stigma, som de parkinsonramte borgere oplever, når de færdes i offentligheden.

Endelig er det vores vurdering, at ParkinsonPod projektet opfylder sine egne målsætninger, om at give projektdeltagerne mere tryghed i og uden for hjemmet, og om at gøre projektdeltagerne mere selvhjulpne.

4. Aktører, organisation og samarbejde

Aktører og rollefordeling i ParkinsonPod-projektet

- ParkinsonPod, privat virksomhed
- Parkinsonforeningens Aarhusklub, patientforening

Projektet er igangsat og gennemført af virksomheden ParkinsonPod og Parkinsonforeningens Aarhusklub, hvor stifter af virksomheden, Martin Jantzen og formand for Aarhusklubben, Bergliot Riis står for at koordinere indsatsen. Virksomheden ParkinsonPod er initiativtager og har den primære faciliterende rolle i ParkinsonPod-projektet.

ParkinsonPods primære bidrag til projektet er at have udviklet ParkinsonPod-appen, som nu kan stilles til rådighed for Aarhus-borgerne.

Parkinsonforeningens Aarhusklub har den udøvende rolle. Det indebærer, at klubben blandt deres medlemmer skal udvælge de 100 borgere, som får mulighed for at deltage i projektet. Derudover er det også Parkinsonforeningen, der bistår med instruktører. Instruktørerne er velkendte i parkinsonmiljøet, og har erfaring med bl.a. undervisning i Parkinson-boksning. Det har været instruktørerne og Parkinsonforeningens Aarhusklub, som sammen har planlagt og udført kickoffbegivenhederne. Derudover har de herefter været til rådighed, hvis deltagerne har haft spørgsmål eller brug for yderligere instruktion i de resterende 4 måneder.

Samarbejdet mellem ParkinsonPod og Parkinsonforeningens Aarhusklub

Parkinsonforeningens Aarhusklub har altså bidraget til projektet ved at give adgang til sit netværk indenfor parkinsonmiljøet. Dette gælder både i forhold til at rekruttere projektdeltagere, og i forhold til at finde frivillige instruktører med relevant erfaring. Derudover har Parkinsonforeningens Aarhusklub givet projektet legitimitet ved at indgå i samarbejdet, hvilket nok også har bidraget til at rekruttere deltagere. Disse bidrag har skabt værdi for ParkinsonPod ved at give virksomheden mulighed for at udbrede sit produkt, og skabe opmærksomhed omkring produktet i Parkinson-miljøet. Disse bidrag virker værdifulde for virksomheden ParkinsonPod, som udtaler at en af deres største udfordringer er at udbrede kendskab til appen og at gøre den tilgængelig for en ikke-digital brugergruppe.

ParkinsonPod har bidraget til projektet ved at give adgang til en effektiv, praktisk og omkostningseffektiv behandlingsform, som de gennem flere år har udviklet med henblik på at skabe et godt og lettilgængeligt produkt til parkinsonramte borgere. Parkinsonforeningens Aarhusklub har på grund af ParkinsonPods bidrag til projektet kunne tilbyde en ny og effektiv behandlingsform, som potentielt kan udbredes til resten af foreningens medlemmer. Derudover har de fået adgang til data og erfaring, som kan bruges i deres videre virke. Hermed har ParkinsonPods bidrag til projektet hjulpet Parkinsonforeningens Aarhusklub med at skabe værdi for sine medlemmer.

Samlet set har projektet ført til et givende samarbejde mellem virksomheden ParkinsonPod og Parkinsonforeningen, og projektleder Martin Jantzen mener, at dette samarbejde vil fortsætte efter projektet slutter.

Projektet ønskede oprindeligt at inddrage forskningscenteret Music in the Brain, således at projektet genererede data til forskningsbrug. Dette partnerskab kom dog aldrig i stand bl.a. på grund af praktiske udfordringer relateret til, at parterne har forskellige datastandarder.

Samarbejdet med Aarhus Kommune

Projektet har gennem hele forløbet sparet med Kultur- og Sundhedsplanens koordinator. ParkinsonPod-projektet udtaler, at de har fundet sparringen værdifuld, og at ansøgningsprocessen og det videre samarbejde er blevet varetaget på en professionel og konstruktiv facon. ParkinsonPod-projektets aktører har desuden deltaget i en række konferencer og udstillinger arrangeret og/eller finansieret af KoSA-sekretariat.

Samarbejdet mellem Aarhus Kommune og projektets øvrige aktører har været givende for alle parter. Projektet har skabt værdi for de involverede borgere i Aarhus Kommune, samt skabt et frugtbart samarbejde på tværs af den private sektor, civilsamfundet og det offentlige. Det bidrager til en læring om, at samarbejde på tværs af sektorer kan være med til at indfri Aarhus kommunes målsætninger indenfor kultur og sundhed.

5. Evaluering og fremtid

I dette afsnit vil vi samle op på evalueringen, og afsøge de fremtidige muligheder for samarbejde mellem Aarhus Kommune, KoSA og aktørerne i ParkinsonPod-projektet.

Samlet set vil vi konkludere følgende:

- Projektet har bidraget med værdi for udsatte borgeres sundhed og trivsel i Aarhus Kommune.
- Projektet har bidraget med værdi de pårørendes trivsel i Aarhus Kommune.
- Projektet har ført til et blivende samarbejde mellem den private virksomheden ParkinsonPod og Parkinsonforeningen.
- Projektet har derudover med succes afprøvet brugen af en digital velfærdsløsning og en samarbejdsmodel på tværs af den offentlige, private og civile sektor.

Det kan for os at se give anledning til, at Aarhus kommune og de øvrige parter udforsker hvilke fremtidige muligheder, der er for at udvide, forbedre og fortsætte samarbejdet.

Vi anbefaler således følgende:

- Vi anbefaler virksomheden ParkinsonPod og Parkinsonforeningen at fortsætte deres samarbejde, da forholdet virker gensidigt værdiskabende.
- Vi anbefaler ParkinsonPod-projektet at genoptage dialogen med Music in the Brain mhp. at udforske mulighederne for et dataindsamlings-samarbejde.

- Vi anbefaler virksomheden ParkinsonPod at udforske mulighederne for et lignende samarbejde med Scleroseforeningen, hvor RAS også anerkendes som behandlingsform.
- Vi anbefaler Aarhus Kommune at udforske mulighederne for at integrere RAS i de eksisterende parkinsontilbud eventuelt i samarbejde med ParkinsonPod-projektets aktører.
- Vi anbefaler Aarhus kommune at videreføre brugen af instruktører i forbindelse med fremtidig brug af RAS-behandling, da en digital sundhedsløsning ofte udgør en væsentlig udfordring for ældre borgere.

Begrundelse for anbefalinger til projektets primære aktører

For det første vil vi med henvisning til den gensidige værdiskabelse, der omtales i afsnit 4, anbefale virksomheden ParkinsonPod og Parkinsonforeningens Aarhusklub at fortsætte deres samarbejde. Dette kunne både tage form af et fortsat samarbejde i Aarhusklubben, eller et bredere samarbejde på landsplan. Modellen med instruktører og kickoff events gør behandlingsformen mere tilgængelig, hvorfor denne kunne videreføres. Økonomien i det samlede tiltag er relativt lille set i forhold til resultaterne, men skal samarbejdet alligevel udbredes uden brugerbetaling, så anbefaler vi projektets aktører at søge flere offentlige midler, da projektets værdiudsagn ift. borgernes trivsel og sundhed er blevet styrket af projektets vellykkede gennemførelse.

For det andet anbefaler vi, at virksomheden ParkinsonPod igen undersøger mulighederne for en vidensdelingsindsats med Music in the Brain. Dette kunne tage form af en dialog om hvilke datapunkter, der er mulige at indsamle via appen, og hvordan dataindsamlingsprocessen undgår at kontaminere data. Dette ville for det første være til gavn for forskningen, og derudover ville det give projektet en større appel ifm. salg til de offentlige systemer.

Slutteligt vil vi anbefale virksomheden ParkinsonPod at udforske mulighederne for et lignende samarbejde med Scleroseforeningen, da samme behandlingsform har vist resultater for sclerosepatienter, hvilket Scleroseforeningen selv henviser til på sin hjemmeside.

Begrundelse for anbefalinger til Aarhus Kommune

Vi anbefaler at give projektet mulighed for at søge støtte til at videreføre og udvide programmet til gavn for både parkinsonramte borgere og som aflastning og supplement til den eksisterende parkinsonbehandling. I forhold til KoSA-planen viser dette projekt, at der kan skabes relativ stor værdi for borgerne gennem tværfaglige kultur- og sundhedsprojekter. Derudover ses det, at der tilsyneladende er opstået et blivende samarbejde mellem parterne, som ikke nødvendigvis kræver yderligere finansiering. Overordnet set peger det i retningen af, at det kan skabe værdi at styrke tværsektorielle projekter. Hvis projektet ParkinsonPod

søger om at videreføre projektet på et senere tidspunkt, kunne kommunen med fordel stille krav til projektets datadeling med Music in the Brain, da det ville øge læringsværdien af projektet.

Derudover anbefaler vi på baggrund af projektets resultater, at kommunens eksisterende sundheds- og omsorgsindsatser fortsætter med at afprøve mulighederne for at forbedre og økonomisere parkinsonbehandlingen i Aarhus Kommune ved inddragelse af Rytmisk auditiv stimulation (RAS) behandling. I den forbindelse kunne et udvidet samarbejde med ParkinsonPod overvejes. Brugen af RAS selvtræning er forholdsvis omkostningseffektivt, og derudover er sundheds- og trivselseffekterne ifølge denne evaluering betydelige, hvilket også underbygges af forskningen på området. RAS kan desuden med fordel inddrages som supplement til medicinsk behandling, da regelmæssig motion, som tidligere nævnt forstærker de medicinske effekter. I denne forbindelse kunne kommunen med fordel fortsætte med at inddrage instruktører eller lignende til at vejlede borgerne. Instruktørerne har været brugbare i dette projekt til at imødekomme udfordringer, som relaterer sig til brugergruppens høje gennemsnitsalder, motoriske begrænsninger og begrænsede færdigheder på det digitale område.

6. Metode

Evalueringen er gennemført over fire faser: desk-research, dataindsamling, analyse og afrapportering.

Først fase er desk-research, hvor vi har indsamlet eksisterende viden om projektets parter for at danne os et billede af deres kompetencer og erfaring, projektets interne rollefordeling og de eksisterende behandlingstilbud på området. I den forbindelse har vi primært gjort brug af følgende.

- Projektansøgning.
- Projekthjemmeside.
- Forskning på området.

Derefter har vi indsamlet data fra projektets primære parter gennem interviews, selvevaluering, og projektpuljeansøgning. Interviewet er sket efter standardiseret interviewguide, som vil blive brugt i alle puljeprojektevalueringerne. I interviewet spørger vi ind til projektets indhold og rammer, effekter og organisering, men vi efterlader rum til at interviewet kan bevæge sig i uforudsete retninger. Indsamlingen munder primært ud i kvalitative data fra selvevalueringer og interviews med de enkelte puljeprojekter. Der indsamles derudover også kvantitative data ifm. selvevalueringen og projektansøgningen.

Slutteligt har vi gennemført analysen og afrapporteret vores fund. Analysen opdeles efter projektets indhold og rammer, værdiskabelsen for borgerne og samarbejder i forbindelse med projektet. Analysens primære mål er at tydeliggøre, hvorvidt projektet har bidraget til KoSA-planen og Aarhus Kommunes målsætninger. Derudover vurderer vi, om projektet har opfyldt sine egne målsætninger, og hvilke relevante utilsigtede effekter, som projektet har medført.

Litteraturliste

Ghai, S., Ghai, I., & Effenberg, A. O. (2017). Effect of rhythmic auditory cueing on gait in cerebral palsy: a systematic review and meta-analysis. *Neuropsychiatric disease and treatment*, 14, 43–59.

<https://doi.org/10.2147/NDT.S148053>

Wang L, Peng J-l, Ou-Yang J-b, Gan L, Zeng S, Wang H-Y, Zuo G-C and Qiu L (2022) Effects of Rhythmic Auditory Stimulation on Gait and Motor Function in Parkinson's Disease: A Systematic Review and Meta-Analysis of Clinical Randomized Controlled Studies. *Front. Neurol*, 13, 818559.

doi: 10.3389/fneur.2022.818559